

سرمازدگی و روشهای مقابله با آن

خسارت به گندم و کلزا در مرحله ساقه رفتن و کاهش عملکرد محصول (استان مازندران، شهرستان بهشهر، بهار ۹۳)

۹- خاکهایی که بتوانند در طول روز حرارت زیادی را در خود ذخیره کنند و در شب آن را ساطع کنند برای رشد محصولات در مناطقی که

حلقه یخ زدگی مایل به سفید، چندین روز پس از مجاورت با دماهای سرمای بهاره در ۵/۲ تا ۵ سانتی متری پایین ساقه سنبله ها

خطر یخبندان وجود دارد مناسب می باشد اما خاکی که در طول روز حرارت را به آهستگی به سطح زمین منتقل کند سطح آن در طول شب زودتر و بیشتر سرد می شود .
خاکهای شنی سبک، گرما را بهتر از خاکهای رسی سنگین انتقال می دهند.
۱۰- کنترل سرمای بهاره بوسیله بخاری: استفاده از بخاری به منظور گرم کردن موقت محیط گلخانه موثر می باشد.

۱۱- روشهای ژنتیکی (استفاده از ارقام دیر گل و مقاوم به سرما و استفاده از پایههای مقاوم به سرما) : این روش کارآمدترین روش در پیشگیری از خسارت سرمازدگی و یخبندان می باشند.

ادامه در صفحه ۷

خسارات وارده از این بلای طبیعی را یاد بگیرد و در وقت ضرورت بکار ببرد.

راهکارهای لازم قبل از وقوع سرما

۱- گیاهان حساس به سرما باید در محلی با تهویه خوب و دور از مناطق پست که محل جریان هوای سرد است کاشته شوند.
۲- قرار دادن بادشکن، زهکشی خوب خاک و ریشه های عمیق نیز در محافظت گیاهان مؤثرند.
۳- کود دهی در اواخر پاییز به گیاهانی که دچار کمبود عناصر غذایی هستند، (در فصل پاییز لازم است که مقدار کود مصرفی کاهش یابد زیرا مصرف عناصر غذایی توسط گیاه در فصل سرد سال کاهش می یابد) درختانی که به طور مناسب کوددهی نشده اند، در پاییز خیلی زود دچار ریزش برگ می شوند و در بهار زودتر از موقع به شکوفه می نشینند و در نتیجه به سرمازدگی حساس تر می شوند.

فسفر باعث بهبود دوباره گیاه پس از خسارت سرمازدگی می شود.

۴- سایه دهی در برابر آفتاب اول صبح می تواند باعث کاهش ترک خوردگی پوست گیاهان چوبی شود.

۵- رنگ کردن تنه درخت با استفاده از رنگ سفید موجب کاهش اثرات یخ زدگی می شود.

۶- حذف گیاهان پوششی

۷- استفاده از پوششهای پلاستیکی شفاف (مرطوب کردن خاک پیش از استفاده از پلاستیک خیلی مؤثر است).

۸- بهترین کار، مرطوب کردن مناسب خاکهای خشک پیش از وقوع یخبندان است به طوری که خورشید بتواند خاک را گرم نماید.

سرمازدگی پدیده ای است که طی آن درجه حرارتهای پایین سبب ایجاد خسارت و یا از بین رفتن اندامهای گیاهی می شود. این عارضه در درختان میوه در فصل زمستان و یا اوایل بهار حادث می شود و هر ساله خسارتهای زیادی بر جای می گذارد. آثار اولیه این تنش عبارتند از: کاهش عمومی رشد، تغییر رنگ، کلروز، تخریب بافتهای سلولی، عدم جوانه زنی بذور، عدم انتقال مواد فتوسنتزی، عدم جذب عناصر غذایی و برخی از آثار این تنش برگشت پذیر و برخی از آثار دیگر این تنش مانند فتوسنتز در اثر تخریب کلروپلاستها و پیری زودرس گیاه غیر قابل برگشت می باشند.

نحوه شناسایی بروز تنش سرما

تعیین نوع سرما هم برای کارشناس و هم برای کشاورز اهمیت بسزایی دارد زیرا در پاره ای از مواقع کاهش دما آنقدر سریع و ناگهانی اتفاق می افتد که با هیچ معیاری نمی توان این افت درجه حرارت محیط را تعیین نمود.

۱- سرمازدگی را میتوان به وسیله باد شدید سرد تشخیص داد، که در این حالت ممکن است آسمان ابری یا نیمه ابری باشد.

۲- در مواقعی که آسمان صاف، بدون ابر و آرام است سرمازدگی بیشتر اتفاق می افتد. در چنین شرایطی امکان دارد که بعضی مواقع نسیم های ملایم، ضعیف و کم دوام نیز وجود داشته باشد.

برای پرورش دهنده درختان میوه سردسیر، نه تنها نیاز است که از چگونگی و کیفیت تولید سرما در منطقه اطلاعات کافی داشته باشد، بلکه لازم است درجه بروز خطر برای انواع درختان میوه مورد پرورش را نیز بداند و اقتصادی ترین و موثرترین روش مبارزه و جلوگیری از صدمات و

زرد شدن گلوم ها به جای رنگ سبز، ظاهری خیس و متورم، محور سنبله یعنی ساقه کوتاهی که گلچه را به سنبله متصل می کند ممکن است قهوه ای مایل به ارغوانی باشد

سخن سردبیر:

بایدها و نبایدها برنامه

ششم توسعه اقتصادی،

اجتماعی و

امروزه یکی از مهمترین بحثهایی که در بین دولتمردان، نخبگان علمی جامعه و... مطرح است بحث توسعه پایدار در بخشهای مختلف اقتصادی می باشد. از آنجائیکه بخش کشاورزی مرتبط با امنیت غذایی جامعه بوده و یکی از ارکان اصلی و کلیدی برای تحقق اقتصاد مقاومتی می باشد توسعه پایدار کشاورزی از اهمیت و حساسیت بالایی برخوردار می باشد.

اصولاً تحقق توسعه پایدار کشاورزی مستلزم نگاه ویژه به مؤلفه های دخیل در این موضوع و همچنین برنامه ریزی استراتژیک جهت عملیاتی نمودن این مؤلفه ها می باشد. مهمترین مؤلفه های مورد نظر جهت نیل به توسعه پایدار کشاورزی در ابعاد اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی را به شرح ذیل میتوان برشمرد:

الف) مؤلفه های اقتصادی توسعه پایدار در بخش کشاورزی :

۱- میزان درآمد ناخالص بهره برداران
۲- کاهش هزینه های تولید
۳- میزان سرمایه گذاری در بخش کشاورزی
۴- اعطای تسهیلات و اعتبارات
۵- اعطای یارانه به نهاده های کشاورزی
در خصوص درآمد ناخالص ناشی از تولید در بخش کشاورزی و هزینه تولید در آن می توان اذعان نمود که بدلیل نقش بنیادی این دو فاکتور که در ارتباط مستقیم با توسعه پایدار کشاورزی و یا به عبارتی نقش مهمی در برانگیختن انگیزه بهره برداران و نسلهای بعدی برای انجام فعالیتهای کشاورزی ایفا می نمایند، ضرورت دارد که با نگاه ویژه ای به این موضوعات توجه نمود و عدم توجه به این موارد چالشی اساسی فراروی توسعه پایدار کشاورزی ایجاد خواهند نمود.

از نظر توسعه سرمایه گذاری؛ ایجاد زیرساختهای مناسب برای پروسه تولید و توزیع محصولات کشاورزی دارای اهمیت ویژه است که متأسفانه آمارها در سنوات گذشته بیانگر این موضوع هستند که سهم اعتبارات بخش کشاورزی بسیار ناچیز و متناسب با انتظارات و نیازهای بخش کشاورزی نبوده است.

ادامه در صفحه ۲

واگذاری اراضی و سیر تحولات و میزان تحقق آن در توسعه

بخش کشاورزی و مناطق روستایی قبل و بعد از انقلاب

به صورت اجاره، فروش و غیره به واجدین شرایط و متقاضیان در یافت زمین برای اجرای طرحهای کشاورزی، واحد های صنایع تبدیلی و تکمیلی، و صنعتی، گردشگری، و در مناطق روستایی.

- حمایت از تولید کنندگان و کار آفرینان و سرمایه گذاران در بخش کشاورزی و سایر بخش ها که برای اجرای طرح های خود، زمین در اختیار ندارند.

پتانسیل اصلی مناطق روستایی، کشاورزی است و به دلیل تأثیر ویژه آن بر اشتغال، تعدیل فقر و درآمد، امنیت غذایی و خودکفایی، از اهمیت بالایی برخوردار است. بنابراین ضرورت کم کردن فاصله طبقاتی و برابری اجتماعی در کشور از یکسو و روند رو به تزاید جمعیت در آینده و نیاز به مواد غذایی و ایجاد شغل برای این جمعیت رو به رشد از سوی دیگر دولت ها را مصمم نموده که با تصویب یکسری قوانین و دستور العمل ها در جهت رفع مشکل مناطق روستایی و مدیریت زمین اقدام نمایند.

مدیریت زمین و اصلاحات اراضی قبل

از انقلاب:

قبل از انقلاب و در سال ۱۳۱۶ توسعه کشاورزی در دستور کار دولت وقت قرار گرفت و برای تحقق این هدف، قانون توسعه کشاورزی به تصویب رسید. در این قانون آباد کردن اراضی بایر، ایجاد راه های روستایی و جزء برنامه های توسعه محسوب شد، ولی چنین تحولاتی در بخش کشاورزی نواحی روستایی بدلیل حاکمیت نظام ارباب رعیتی بطور کامل محقق نشد و فقدان بستر مناسب برای توسعه بخش کشاورزی مانع از تحقق اهداف مورد نظر گردید، پس از آن تحولات سیاسی و اجتماعی سالهای ۱۳۳۸ و ۱۳۳۹ و ورکود اقتصادی کشور زمینه توجه حاکمیت به تغییر نظام ارباب و رعیتی در روستاها و کشاورزی ایران فراهم گردید و ضرورت اصلاحات ارضی در ایران مطرح شد:

با اجرای قانون اصلاحات اراضی در سال ۱۳۴۱، دولت سعی داشت که با استقرار یک نظام نوین کشاورزی در روستاها و از طریق توسعه عدالت اجتماعی بستر توسعه یافتگی را فراهم نماید و به رغم اینکه با اجرای اصلاحات اراضی در سال ۱۳۴۱ تا حدودی نابرابریهای اجتماعی، قشر بندیها و نحوه ی مالکیت ها، روابط سنتی حاکم بین زارع و مالک کمرنگ گردید اما اهداف اصلی مورد نظر در جهت توسعه محقق نگردید.

مدیریت زمین و اصلاحات اراضی کشاورزی پس از انقلاب:

دولت با هدف توسعه عدالت اجتماعی و افزایش مشارکت مردم خصوصاً در مناطق روستائی در فعالیتهای کشاورزی و دستیابی به تولید بیشتر، افزایش درآمد بهره برداران و خود کفایی کشور با محوریت بخش کشاورزی اقدام به تصویب قوانین و دستورالعمل هایی نمود که طی آن ضمن بازنگری در مالکیت ها و ضوابط واگذاری اراضی امکان احیاء اراضی بایر و بلااستفاده در جهت توسعه سطح زیر کشت محصولات کشاورزی فراهم گردید، بطوریکه براساس این ضوابط و مقررات دولت اقدام به واگذاری اراضی به روستائیان کم زمین و بی زمین جهت اجرای فعالیتهای زراعی و باغی نموده و طی آن ضمن ایجاد و توسعه اشتغال در مناطق روستایی امکان افزایش سطح زیر کشت و به تبع آن افزایش تولید و درآمد بهره برداران نیز فراهم گردید.

اهداف برنامه واگذاری اراضی:

- در اختیار قرار دادن اراضی قابل احیاء

بایدها و نبایدها برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و

اقتصادی و زیست محیطی دارای بالاترین رتبه بوده که بدلیل عواملی همچون قرارگیری کشور در موج و جریان توسعه پایدار در سطح جهان، بروز مسایل و مشکلات زیست محیطی در کشور نظیر بحران آب و خشکسالی ها، رشد جمعیت و نیاز غذایی بیشتر و درک بیشتر لزوم و اهمیت پایداری توسعه از سوی برنامه ریزان و سیاستمداران کشور بوده است، در مرتبه های بعدی به ترتیب برنامه های چهارم، اول، سوم و دوم قرار گرفته اند.

با توجه به فقر درآمدی بهره برداران بخش کشاورزی و بی رغبتی سرمایه گذاران به سرمایه گذاری در بخش کشاورزی ضرورت اعطای تسهیلات بانکی کم بهره و سهیل الوصول به متقاضیان سرمایه گذاری در بخش کشاورزی یکی از ضروریات توسعه پایدار کشاورزی می باشد و همچنین اعطای یارانه های تولید به تولید کنندگان بخش کشاورزی در اکثر کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه مورد توجه بوده و انجام شده است.

نتیجه گیری: نتایج نشان داده است که در تمامی برنامه ها توجه به توسعه پایدار کشاورزی به نحوی از انحاء انجام شده است اما ضریب توجه به شاخص های توسعه پایدار کشاورزی بسیار ناچیز بوده است، از طرفی در بین برنامه ها، در محتوای برنامه پنجم بیشترین میزان توجه و تأکید بر مقوله توسعه پایدار کشاورزی انجام و پس از آن به ترتیب برنامه های چهارم و اول قرار دارند.

آنچه که مشهود است این است که در محتوای برنامه های توسعه، بطور همسان و برابر به ابعاد توسعه پایدار کشاورزی توجه نشده است، به گونه ای که توجه به ابعاد اقتصادی و زیست محیطی بیش از ابعاد اجتماعی توسعه پایدار کشاورزی می باشد لذا با تداوم این جریان امکان تحقق مطلوب و همه جانبه توسعه پایدار کشاورزی دور از دسترس می باشد، امری که با توجه به شرایط خاص کشور، فرهنگ اسلامی و جنبه چند بعدی بودن توسعه پایدار قابل توجیه نخواهد بود. بنابراین پیشنهاد می شود که بمنظور اصلاح برنامه های توسعه در آینده، از حیث توسعه پایدار کشاورزی اولاً فصلی ویژه به مقوله توسعه پایدار کشاورزی تخصیص یابد و ثانیاً پیش از تدوین و تصویب برنامه های توسعه، مراکز تحقیقاتی کشور از سوی دولت و مجلس شورای اسلامی حمایت و هدایت شوند تا به بررسی، ارزیابی و شناخت نقاط قوت، ضعف و موانع توسعه پایدار کشاورزی پرداخته شود.

(منبع و مأخذ: این نوشتار جمع بندی اجمالی بررسی ها و مطالعات تعدادی از مراکز، مؤسسات و صاحب نظران اقتصادی - اجتماعی کشور بوده است که توسط نگارنده جمع آوری شده است)

مؤلفه های اجتماعی توسعه پایدار کشاورزی:

۱- سطح سواد و تحصیلات کشاورزان
۲- آموزش فنی و تخصصی کشاورزان
۳- توجه به جمعیت جوان بخش کشاورزی
علی رغم اینکه تحقیقات متعدد نشان داده است که یکی از عمده مسایل پیش روی توسعه بخش کشاورزی، پایین بودن سطح سواد و میزان تحصیلات بهره برداران است (در استان ایلام ۵۱ درصد بهره برداران بخش کشاورزی بیسواد مطلق بوده و ۹۲ درصد باسوادان این بخش فاقد تحصیلات مرتبط با بخش کشاورزی هستند)، اما در برنامه های گذشته به این موضوع توجه نشده است و تنها در برنامه اول بر سواد و تحصیلات بهره برداران تأکید و توجه شده بود و از نظر توجه به آموزش فنی و تخصصی کشاورزان نیز در برنامه اول بیشترین تأکید و در سایر برنامه ها این میزان توجه به زیر ۳۰ درصد رسیده است.

حضور جمعیت جوان در بخش کشاورزی بمنظور اصلاح هرم سنی بهره برداران این بخش، یکی از مهمترین پارامترهای توسعه بخش کشاورزی است که تنها در برنامه اول به آن توجه شده بود

مؤلفه های زیست محیطی توسعه پایدار کشاورزی:

۱- مقابله با بیابان زایی و خشکسالی
۲- حفاظت و بهره برداری از آبهای شیرین
۳- تکنولوژی سازگار با محیط زیست
برنامه پنجم از حیث توجه به مؤلفه های توسعه پایدار کشاورزی در ابعاد اجتماعی،

قبل از انقلاب و در سال ۱۳۱۶ توسعه کشاورزی در دستور کار دولت وقت قرار گرفت و برای تحقق این هدف، قانون توسعه کشاورزی به تصویب رسید. در این قانون آباد کردن اراضی بایر، ایجاد راه های روستایی و جزء برنامه های توسعه محسوب شد، ولی چنین تحولاتی در بخش کشاورزی نواحی روستایی بدلیل حاکمیت نظام ارباب رعیتی بطور کامل محقق نشد و فقدان بستر مناسب برای توسعه بخش کشاورزی مانع از تحقق اهداف مورد نظر گردید، پس از آن تحولات سیاسی و اجتماعی سالهای ۱۳۳۸ و ۱۳۳۹ و ورکود اقتصادی کشور زمینه توجه حاکمیت به تغییر نظام ارباب و رعیتی در روستاها و کشاورزی ایران فراهم گردید

-توزیع عادلانه منابع ملی بین مردم (افراد واجد شرایط)

-ایجاد فرصت های شغلی و کسب درآمد
-افزایش سطح زیر کشت محصولات زراعی و باغی

-ایجاد انگیزه مالکیت و تشویق به فعالیت های عمومی و تولیدی

-ایجاد زمینه مشارکت مردم در طرحهای کشاورزی (زراعی، باغی، دامی، طیور، آبزیان،)

-جلو گیری از مهاجرت روستائیان به شهر ها
-کمک به توسعه طرحهای زیر بخش کشاورزی و صنعتی

-افزایش بهره وری کشاورزی

تدوین: فرزاد عبداللہی

کارشناس مسئول واگذاری اراضی

عوامل زیان آور ناشی از کار کشاورزان و دامداران

در شماره قبل اشاره شد که اجرای برنامه بهداشت کشاورزی اقدامی مؤثر در راستای ارتقای سلامت بهره برداران کشاورزی است . از عوامل زیان آور ناشی از کار کشاورزی و دامداری می توان به: ۱- عوامل شیمیایی (سموم کشاورزی، گرد و غبار گیاهی و غلات) ۲- عوامل فیزیکی (گرمای، سرما، سرو صدا، ارتعاش، نور و رطوبت) ۳- عوامل ارگونومیک (نحوه کار کردن، حمل اشیاء و ابزار کار) ۴- عوامل بیولوژیکی (بیماریهای مشترک بین انسان و حیوان، گرد و غبار با منشاء حیوانی، انگلها و قارچها) ۵- عوامل روانی (خستگی، استرس ناشی از خشکسالی و آفت زدگی محصولات) اشاره نمود که در شماره قبل با عوامل زیان آور شیمیایی محیط کار در فعالیتهای کشاورزی آشنا شدید و در این شماره با عوامل زیان آور فیزیکی به شرح ذیل آشنا خواهید شد:

۱- عوامل زیان آور فیزیکی:

سرو صدا
قرار گرفتن در معرض صداهای بلند و دنباله دار به مدت طولانی باعث از دست دادن شنوایی در کشاورزان می شود. برای پیشگیری از این موضوع توصیه می شود که افراد از صداهای بلندتر از ۸۵ دسی بل دوری کنند. تراکتورهای بدون محفظه کاهش دهنده صدا اغلب نزدیک ۱۰۰ دسی بل صدا ایجاد می کنند. بنابراین رانندگان تراکتورهای قدیمی بدون محفظه در معرض خطرات این صداها بوده و بایستی با استفاده از گوشی بندها در حد امکان این خطرات را کاهش دهند .

عوارض و بیماریهای ناشی از گرما:
یکی از عوامل زیان آور مربوط به کشاورزی فشار گرمای محیط کار و شرایط جوی می باشد که بدن انسان به چند صورت در مقابل آن به مبارزه می پردازد.

۱- از طریق پوست که مهمترین راه است و با تعریق به دفع حرارت و خنک شدن بدن کمک می کند.

۲- از طریق ریه ها که این عمل را از راه دفع بخار آب انجام می دهد. (بازدم گرم)

۳- از طریق کاهش سوخت و ساز عضلانی به منظور تولید حرارت کمتر.

نتیجه حاصل از این مبارزه بیشتر به ساختمان بدن شخص، علت و تمرین و چگونگی انتخاب جنس و رنگ لباس و سرانجام کیفیت هوای محیط و شرایط جوی مربوط می شود.

به طوریکه می دانیم هنگام تعریق همراه با آب مقدار زیادی نمک نیز از بدن دفع می شود که از دست رفتن آب و نمک در صورتی که جبران نشود باعث اختلالات و آسیبهای زیاد به بدن می گردد از جمله اختلالات عصبی-روانی، تولید خستگی، تحریک پذیری و کاهش ظرفیت جسمانی-روانی فرد.

نکته مورد توجه این که میزان حساسیت فردی اشخاص در موارد مطرح شده نقش بسزایی دارد، بطوریکه افراد در مقابل این عوامل واکنشهای مختلفی را از خود نشان می دهند. به طور کلی کار کردن در محیط گرم علاوه بر عوارض گفته شده، سبب بروز آثار بیماری زای ناشی از گرما و تحلیل قوای جسمانی می گردد،

مانند سوختگیهای سطحی پوست در اثر تابش آفتاب، جوشهای گرمایی در اثر بسته شدن دهانه غدد عرق و گرمزدگی .

تدابیر حفاظتی و پیشگیری از خطرات گرما

- رعایت بهداشت فردی و تمیز نگه داشتن پوست به منظور کمک به عمل تعریق برای دفع حرارت بدن.

- مصرف مایعات خنک به میزان کافی در حین کار، تا آب و نمک (املاح) از دست رفته در اثر تعریق جبران شود.

- استراحت های کوتاه مدت در محیط های خنک.

- استفاده از لباسهایی از جنس پنبه و کتان و حتی الامکان لباسهایی به رنگ روشن تا اشعه خورشید را منعکس نمایند.

- جلوگیری از کار کردن بیماران مبتلا به دیابت، بیماران قلبی عروقی، بیماران تیروئیدی و همچنین مبتلایان به بیماریهای عفونی مثل مالاریا و بیلازرئوز (بیماری عفونی انگلی است که در اثر رشد کرمهایی در بدن انسان بوجود می آید).

عوارض و بیماریهای ناشی از سرما
امروزه مطلوب ترین درجه حرارت برای زندگی راه ۲۱ درجه سانتی گراد می دانند. البته گفتنی است که درجه حرارتهای مطلوب برای فعالیتهای بدنی گوناگون به نوع کار و شدت فعالیت بستگی دارد، اما به هر صورت در درجه حرارت پایین، کار و فعالیت مشکل می شود و چنانچه اصول پیشگیری رعایت نگردد سلامت کشاورزان مورد تهدید قرار می گیرد.

جهت پیشگیری از ناراحتی پوست. بایستی از تابش مستمر آفتاب با استفاده از وسایل حفاظت فردی چون دستکشهای پارچه ای. چرمی و مانند آن. کلاه پارچه ای و عینک آفتابی و همینطور سایبانها جلوگیری نمود.

سرما به طرق زیر در ایجاد ضایعات جسمانی دخالت می کند:

۱- در اثر سرما انقباضات و انبساطات عروقی متناوب در بافت سلولی بروز می کند که سرانجام منجر به انقباض و بسته شدن عروق و تولید کم خونی موضعی اندام یا جایی از بدن می گردد که درعین حال با لخته شدن خون موجود در همان عروق همراه است.

۲- سرما بطور مستقیم روی اعصاب حرکتی اثر گذاشته و سبب از کار افتادن آنها می گردد. به نظر بعضی از دانشمندان علت تولید فلجهای

ناشی از سرما همین پدیده است. ۳- وقتی که شخص در معرض سرمای شدید قرار می گیرد حرارت مرکزی بدن او کاهش می یابد و عوارض سرمازدگی بروز می کند. در تولید سرمازدگی، مدت اثر سرما فوق العاده اهمیت دارد و اگر این مدت طولانی باشد حتی سرمای متوسط هم خطرناک می باشد.

تدابیر حفاظتی و پیشگیری از خطرات سرما

- هنگام کار در محیط های سرد استفاده از دستکش، کلاه و لباس گرم می تواند از کاهش درجه حرارت بدن فرد و عوارض ناشی از سرما جلوگیری کند.

- در مورد کسانی که باید در سرما کار کنند لازم است دقت کرد تا افرادی که سابقه صدمات سرمازدگی دارند یا آنهایی که به اختلالات عروقی محیطی مبتلا هستند، معنادین به سیگار و الکل، از کار کردن در چنین محیطی منع شوند.

- سرما بر روی بعضی از بیماریها اثر تشدید کننده دارد مانند بیماریهای ریوی، کلیوی و روماتیسمی در نتیجه باید از کار کردن افراد مبتلا

در مورد کسانی که باید در سرما کار کنند لازم است دقت کرد تا افرادی که سابقه صدمات سرمازدگی دارند یا آنهایی که به اختلالات عروقی محیطی مبتلا هستند. معنادین به سیگار و الکل. از کار کردن در چنین محیطی منع شوند.

به این بیماریها در سرما جلوگیری شود. - برنامه ریزی صحیح کار یعنی تعیین زمانهای استراحت جهت گرم کردن بدن در حین کار

- استفاده از غذا و نوشیدنیهای گرم و مناسب در حین کار.

بیماریها و عوارض ناشی از نور مستقیم خورشید

اشعه ماوراء بنفش خورشید به دلیل کم شدن عرق و تابش مستمر آفتاب سبب ایجاد سوختگی های درجه یک (سوختگی سطح پوست) و بالاخره درماتیت (تغییر رنگ پوست)، ایجاد زخمهای کوچک روی پوست، ترک خوردگی و پوسته پوسته شدن و خارش پوست و در نهایت زمینه سرطان های پوستی را فراهم می نماید همچنین تابش مستقیم خورشید نیز سبب کاهش بینایی می گردد.

جهت پیشگیری از ناراحتی پوست، بایستی از تابش مستمر آفتاب با استفاده از وسایل حفاظت فردی چون دستکشهای پارچه ای، چرمی و مانند آن، کلاه پارچه ای و عینک آفتابی و همینطور سایبانها جلوگیری نمود.

بیماریها و عوارض ناشی از رطوبت
کشاورزان و بخصوص برنجکاران به دلیل شرایط کاری و تماس با آب (آب آلوده) در معرض ابتلا به بیماریهای عفونی و انگلی متفاوتی هستند. همچنین تماس طولانی مدت پوست بدن با آب حاوی مواد شیمیایی و مربوط به کشاورزی و آبیاری باعث چروکیدگی و پیری زودرس پوست می شود.

بیماریها و عوارض ناشی از ارتعاش
در برخی از از مشاغل کشاورزی هنگام کار کردن با ماشین آلاتی از جمله تراکتور ممکن است قسمتی از عضلات بدن پس از مدتی توانایی خاص خود را به دلیل انقباضات عضلانی شدید در اثر ارتعاشات مکرر و پی در پی از دست بدهند (چون ماهیچه ها فرصت استراحت پیدا نمی کنند). حد دریافت ارتعاشات به نوع ارتعاش، حساسیت فرد دریافت کننده و وسعت سطح تماس بستگی دارد.

قرار گرفتن بدن به مدت طولانی در معرض ارتعاشاتی با شدت بالاتر از حد مجاز بدن موجب اختلالات فیزیولوژیک می شود که کیفیت آن در شرایط برابر، با شدت ارتعاشات مربوط می باشد.

در زیر به برخی از این بیماریها اشاره می شود:

- ضایعات استخوانی: علائم بالینی مشخص ندارد و فقط از طریق پرتونگاری، می توان علائم کم شدن کلسیم استخوانها و پیدا شدن کیستهای استخوانی را تشخیص داد.

- ضایعات بافتی نرم: ماهیچه ها رفته رفته لاغر گشته و عصب کوپیتال دست، آزار می بیند. درد، تورم، قرمزی دست از علائم این بیماری است.

- ضایعات مفصلی: عوارض و ضایعات مفصلی مچ، آرنج و شانه که با درد و تورم ظاهر می شود و با پرتونگاری قابل تشخیص هستند.

عوارض عمومی: عدم تمایل به کار، بی حوصلگی، عصبی و حساس شدن فرد و اختلال در شنوایی و بی خوابی از جمله عوارض عمومی ناشی از ارتعاش هستند.

تدابیر حفاظتی و پیشگیری از

خطرات ارتعاش
- سخت و محکم کردن قطعاتی که در حرکت هستند و یا در مقابل حرکات مرتعش می شوند و تعویض قطعات فرسوده

- جلوگیری از کار کردن با ماشینهای ارتعاش زا توسط اشخاصی که اختلالات عروقی، عصبی، عضلانی یا استخوانی دارند..

- در معاینات دوره ای باید به دنبال علائم اولیه گشت و به محض مشاهده اولین علامت، تدابیر احتیاطی لازم را به کار بست

- استفاده از لباس کار و دستکشهای مخصوص به منظور کاهش ارتعاشات دریافت شده - کاهش مدت زمان کار روزانه یا منقطع کردن مدت کار (کار-استراحت)

مژگان علایی نژاد
(کارشناس مسئول بهداشت حرفه ای مرکز بهداشت استان ایلام)

بازدید از زنبورستانها در فصل بهار

انها جلوگیری شود. این عمل را تا اوایل تیر ماه ادامه دهید.

۱۰) اگر محل کندوها گرم و آفتابی باشد و سایه در محل استقرار کندوها موجود نباشد باید سایه مصنوعی برای کندوها فراهم ساخت.

۱۱) اگر تهویه داخل کندو کافی نبوده و زنبورها زیاد مشغول باد زدن باشند باید تهویه بیشتری برای کندو فراهم ساخت.

۱۲) زنبورها زمانی شروع به ذخیره عسل می نمایند که میزان تولید افزایش داشته باشد لذا باید در اوایل خرداد یک صفحه مجزا کننده ملکه در بالای بدنه و پایین طبقات قرار داد تا عسل بدون نسل در طبقات بالا ذخیره شود و برداشت آن آسان باشد.

۱۳) چنانچه در اواخر و اوایل تیر مشاهده شود که عسل فراوانی جمع آوری شده و قسمت مهم آن سر بسته است می توان عسل برداری را انجام داد.

در کندو های دو طبقه تمام زنبورها در طبقه فوقانی قرار دارند، در این حالت باید کلیه قابهای طبقه بالا همراه با زنبورهای آن به طبقه پایین آورد و قابهای طبقه پایین را به طبقه بالا منتقل و در صورتیکه نیاز به طبقه نباشد میتوان آنرا بیرون آورده و در صورت زیاد بودن جمعیت، طبقه بر روی کندو باقی میماند، در چنین وضعیتی در طول بهار جمعیت کندو افزایش یافته و به تدریج فضای طبقه اول را به طرف بالا اشغال میکند.

در کندو های یک طبقه که زمستان را پشت

۷) در صورتیکه نیاز به قیچی کردن بال ملکه زنبور عسل وجود داشت این کار را در اواخر فروردین انجام دهید.

۸) زنبورهای عسل خریداری شده را که در

۲) در صورت نیاز به کندو ی جدید، سفارش خرید کندو را انجام دهید..

۳) کندوهاییی که فاقد ملکه هستند یا ملکه آنها ضعیف شده و قدرت تخمگذاری خود را از دست داده است آنها را تعویض کنید.

۴) در بازدیدهای بعدی تخته کف و دیوارهای کندو را تمیز و بره موم و مواد زائد را پاک کنید.

۵) در صورتیکه زنبورها در ماههای بهار

منظور از بازدید بهار ، رفع کمبودها و نواقص کندوهای است که زمستان را پشت سر نهاده تا در فصل تولید، عسل بیشتری ذخیره نمایند. به عبارت دیگر باید قدرت کندوها را افزایش داد تا جمعیت کافی برای تهیه عسل داشته باشند. اولین آزمایش را باید بعد از فصل زمستان و در یکی از روزهای گرم اول بهار و در موقعی که کندوها نسل خود را تربیت نموده اند انجام داد.

اگر جمعیت کندو زیاد باشد و نسل زنبور موجود در آن در مراحل مختلف رشد بوده و تخم تازه دیده شود احتیاجی به دیدن ملکه نخواهد بود و در صورتیکه تخم ، لارو و حشرات سر بسته به قدر کافی دیده شود نشانه این است که طرز کار ملکه رضایتبخش می باشد.

سر گذاشته اند نیز باید پوک و فضای کافی برای تخم ریزی ملکه و رشد جمعیت در نظر گرفته شود. توصیه می شود که برای تحریک ملکه به تخمگذاری و تامین غذای زنبورها شربت رقیق بهاره یک قسمت شکر و یک قسمت آب که حاوی داروهای لازم برای پیشگیری از بیماریها می باشد به کندوها خورانده شود، این تغذیه تا باز شدن اولین گلهای شهدزای بهاری باید ادامه پیدا کند.

ضمناً در صورتیکه بعضی از کندوها فاقد ملکه هستند باید به آنها ملکه معرفی نمود و یا در صورت لزوم در کندوهای دیگر ادغام شوند.

کندوهای سبدی و غیره می باشند در اواخر بهار به کندوهای مدرن انتقال دهید.

۹) در اواخر اردیبهشت و طی خرداد ماه، باید تمام حشرات ملکه ای(شاخون ملکه) را که زنبورها ساخته اند خراب کنید تا از بچه دادن

جای کافی برای تولید عسل جدید ندارند طبقه یا طبقاتی به کندو اضافه نموده و این مورد را مستمراً کنترل کنید.

۶) در هر بازدید، مواظب علایم و آثار بروز بیماریها باشید خصوصاً بیماری لوک .

این بازدید باید وضعیت تولید نسل، مقدار ذخیره عسل و قدرت کندو را از لحاظ جمعیت زنبورهای آن مورد مطالعه قرار داد و یادداشت کرد.

اگر جمعیت کندو زیاد باشد و نسل زنبور موجود در آن در مراحل مختلف رشد بوده و تخم تازه دیده شود احتیاجی به دیدن ملکه نخواهد بود و در صورتیکه تخم ، لارو و حشرات سر بسته به قدر کافی دیده شود نشانه این است که طرز کار ملکه رضایتبخش می باشد.

به طور کلی در بازدید بهاره باید کارهای زیر را انجام داد:

۱) در صورتیکه از ذخیره عسل زمستان قبل در کندوها بقدر کافی باقی نمانده بود و در خارج از کندو نیز شیره نباتی فراوان نیست لازم است کندوها را با شربت یا قاب عسل ذخیره تغذیه کنید.

تهیه و تنظیم :

مهرداد مرادی - کارشناس

نکات کلیدی قابل توجه آبرزی پروران در فصل بهار

مقدمه :

با شروع فصل بهار و آغاز تغییرات آب و هوایی در جهت گرمتر شدن، زمینه برای فعالیتهای آبرزی پروری در بخش پرورش ماهیان سردابی و گرمابی مهیا شده و به نوعی فعالیت در زمینه شیلات و آبرزی پروری نیز وارد فصل تازه ای می شود. این امر مستلزم رعایت نکات و اجرای دستورالعمل هایی است که نهایتاً منجر به استفاده بهینه از فضا و آب موجود و اقتصادی تر نمودن این فعالیت می گردد که در زیر به شاخص ترین آنها اشاره می شود:

۱ - نکات قابل توجه در فصل بهار برای مزارع پرورش ماهیان گرمابی

الف (اضافه نمودن کود پایه به استخرهای خشک شده :

ب (آبرگیری استخرها :

در اواخر فصل زمستان و اوایل بهار با توجه به افزایش حجم منابع آبی، آبرگیری استخرها نیز انجام می شود. در مزارعی که از رودخانه به عنوان منبع آبی استفاده می کنند باید با نصب توری در محل ورودی آب از انتقال ماهیان هرز که همان ماهیان بومی رودخانه می باشند به داخل استخرها جلوگیری نمود زیرا این ماهیان به لحاظ اقتصادی ارزش چندانی نداشته و بعنوان رقیب غذای ماهیان پرورشی عمل می نمایند. علاوه می توانند عامل انتقال بیماری یا انگل به محیط استخر نیز باشند.

ج (رها سازی بچه ماهی در استخر :

۲ تا ۳ هفته پس از آبرگیری استخرها، بچه ماهی هایی که از مراکز تکثیر معتبر و دارای کد

آبرگیری استخرها

رها سازی می شوند تا در طول دوره و بطور متوالی امکان برداشت و عرضه مستمر به بازار مصرف وجود داشته باشد. به این منظور باید ماهیان بازاری به موقع صید و با رعایت نکات بهداشتی، حمل و به بازار عرضه گردند و فضای خالی ایجاد شده بلافاصله با بچه ماهیان جدید جایگزین گردد.

ج (بررسی روزانه سلامت ماهیان و کنترل علائم ظاهری و تلفات :

با آغاز فصل بهار و گرمتر شدن آب و هوا، زمینه برای بروز برخی بیماریها یا فعالیت برخی انگل ها و قارچها نیز مهیا می شود، که باید ضمن حفظ تراکم مناسب ماهیان، رفتارهای روزانه، اشتها به غذا، تلفات روزانه و بررسی علائم ظاهری آنها مورد توجه قرار گیرد.

تهیه و تنظیم

امیر عبداللهی - کارشناس آبریان

۲ - نکات قابل توجه در فصل بهار برای مزارع پرورش ماهیان سردابی :

با توجه به اینکه مزارع سردابی در طول فصل سال فعال می باشند، اقدامات مربوط به مدیریت مزرعه در آنها در هر فصل معمولاً مشابه بوده و تکرار می شود اما شاخص ترین اقدامات مدیریتی که بهتر است با شروع فصل بهار مد نظر قرار گیرد بطور خلاصه به شرح زیر است:

الف (رقم بندی ماهیها

این عمل به منظور تقسیم بندی ماهیها بر اساس اندازه و قرار دادن آنها در استخرهای جداگانه صورت می گیرد تا جیره غذایی هر گروه از ماهیان بر اساس وزن و اندازه آنها محاسبه و اعمال گردد. این کار به تغذیه صحیح، رشد یکنواخت و مدیریت بهینه پرورش ماهیها کمک شایانی می نماید.

ب (حرکت در جهت مدیریت پرورش لایه ای :

در این نوع مدیریت پرورش، بچه ماهیان در زمانهای متوالی و با سایزهای مختلف دراستخر

اضافه نمودن کود پایه به استخرهای خشک قبل از آبرگیری

بهداشتی و مجوز دامپزشکی، تهیه شده اند توسط تانکرهای مخصوص حمل به محل استخرها منتقل می شوند. قبل از رها سازی و به منظور جلوگیری از بروز استرس حرارتی در بچه ماهیان به دلیل اختلاف دمای آب استخر و تانکر حمل، کار هم دما سازی انجام می شود. به این صورت که به تدریج مقداری از آب تانکر تخلیه و آب استخر جایگزین آن می گردد تا بچه ماهیها به شرایط جدید دمایی عادت نمایند و نهایتاً ماهیها به میزان ۳ تا ۴ هزار قطعه در هکتار رها سازی می گردند.

ماهیان گرمابی پرورشی شامل ۴ گونه کپور معمولی، کپور علفخوار (آمور)، کپور نقره ای (فیتوناگ) و کپور سرگنده (بیگ هد) می باشند. ترکیب گونه ای ماهی های رها سازی شده در مزارع، بسته به نوع غذایی که در منطقه برای آنها در دسترس می باشد و همچنین بازار پسندی و شرایط فروش آنها در هر منطقه متغیر است.

استخرهایی که در فصل زمستان پس از صید و برداشت ماهی، خشک و ضد عفونی شده اند اکنون آماده آبرگیری و شروع دوره جدید پرورش می باشند اما قبل از آبرگیری استخر و به منظور افزایش غنای آب از نظر پلانکتونی، کود پایه در داخل آنها پخش می گردد. برای این کار اغلب از کود پوسیده گاوی به میزان ۲ تا ۳ تن در هکتار استفاده می شود. این میزان کود بطور یکسان در سطح استخر پخش شده و سپس آبرگیری استخر انجام می شود. این کار در ابتدای دوره پرورش، باعث شکوفایی آب از نظر پلانکتونی (شامل فیتوپلانکتونها و زئوپلانکتونها) می گردد. بچه ماهیان در هفته های ابتدایی زندگی، قسمتی از جیره غذایی روزانه خود را از این موجودات تامین می نمایند. ضمن اینکه فیتوپلانکتونها غذای اصلی دو گونه از ماهیان پرورشی یعنی کپور نقره ای و کپور سرگنده را نیز در طول دوره پرورش شامل می شوند. رها سازی بچه ماهیان باید ۲ تا ۳ هفته پس از دادن کود پایه و آبرگیری انجام شود تا از شکوفایی پلانکتونی حداکثر بهره برداری

حمل و رها سازی بچه ماهی بوسیله تانکر مخصوص

مناطق نسبتاً گرمتر از ارقام کله قوچی به دلیل اینکه نیاز سرمایی کمتری دارد و برای مناطق سرد، رقم اکبری مناسب است.

درخت پسته یک درخت دو پایه است یعنی اینکه پایه نر از پایه ماده ی آن جدا از هم می باشند پس برای باردهی مناسب در باغ، می بایست هم پایه ی نر وجود داشته باشد و هم پایه ماده. معمولاً به ازای هر ۹ ردیف پایه ماده یک پایه نر برای عملیات گرده افشانی در باغ در نظر می گیرند و معمولاً پایه های نر را در مسیر باد قرار میدهند تا گرده افشانی به نحو مطلوب انجام گیرد.

بهترین زمان پیوند در باغات پسته (جودرو) زمان پوست دهی درختان پسته می باشد که در هر منطقه متفاوت است اما در استان ایلام معمولاً از ۲۵ اردیبهشت ماه شروع می شود.

درخت پسته را به دو روش لوله ای و شکمی پیوند میزنند.

چنانچه از روش لوله ای استفاده شود می

بایست درختان را در پایان زمستان سر زنی کرد و بر روی شاخه های جدید که تولید می شود پیوند لوله ای را انجام داد ولی اگر که پیوند شکمی مد نظر باشد سرزنی در زمان انجام عملیات پیوندک صورت می گیرد. باید توجه داشت که پیوندک را حتی الامکان از نزدیک ترین منطقه تهیه

تنوع آب و هوایی در استان ایلام، توسعه باغبانی را به عنوان یکی از مهمترین سیاستهای استراتژیک سازمان جهاد کشاورزی پیش روی مدیران و کارگزاران این بخش قرار داده است، بطوریکه این موضوع به شکل ویژهای از سوی مدیریت باغبانی سازمان پیگیری شده است.

پسته یکی از محصولات مستعد از لحاظ شرایط آب و هوایی کشت شده است. کاشت این محصول از سال ۸۷ در استان آغاز شد بطوریکه هم اکنون سطحی معادل ۶۷/۲۴ هکتار از اراضی به خود اختصاص داده است که با اجرای عملیات پیوند و احداث باغ مادری در آینده مشکلی در خصوص پیوندک در استان وجود نخواهد داشت و زمینه توسعه این محصول صادراتی در استان فراهم خواهد گردید.

برای توسعه باغات پسته باید نهال پسته‌ی بذری گلدانی از محل نهالستان به زمین اصلی انتقال داده شده و در زمین غرس گردد. پس از

انجام عملیات کاشت، پس از دو تا سه سال که ارتفاع و قطر تنه به حد مناسب رسید می بایست عملیات پیوند را انجام داد.

پیوند هم برای زودباردهی و هم برای تعیین رقم مورد نظر انجام می گیرد. رقم پسته براساس شرایط آب و هوایی تعیین می گردد، مثلاً برای

نمود زیرا پیوندک قدرت ماندگاری طولانی مدت را نداشته و در صد گیرایی پیوند را در صورت ماندن آن پایین می آورد. همچنین در زمان انجام عملیات پیوند می بایست پیوندک را در محیط خنک و مرطوب نگهداری نمود.

قبل از اینکه عملیات پیوند شروع شود باید درخت را چندین مرتبه آبیاری نمود تا پوست درخت به راحتی از چوب جدا شود. چنانکه ذکر شد می بایست ترکه هایی که پیوندک از آنها جدا می شود در سر زمین، پیوندک گیری شوند تا

پیوندک رطوبت مناسب خود را از دست ندهد. در روش لوله ای می بایست قطر شاخه پیوند شده و قطر پیوندک هم اندازه باشد و پوست شاخه را کامل با یک برشی به وسیله ی چاقوی پیوند جدا کرد و پیوندک که به صورت لوله برش زده شده در آن قسمت از شاخه قرار گیرد بطوریکه هیچ گونه هوا در بین پیوندک و چوب قرار نگیرد، پیوندک معمولاً باید پشت به باد منطقه باشد برای اینکه نشکند.

در روش شکمی پس از اینکه نهال سرزنی شد، در همان زمان یک برش به شکل T مانند در درخت ایجاد می شود و پوست درخت به وسیله پشت چاقوی پیوند از چوب جدا شده و یک جوانه در داخل آن گذاشته شده و به سمت پایین کشیده می شود تا زمانیکه کاملاً سفت شود، بعد از اینکه جوانه در روی شاخه قرار گرفت آن را با نخ های پلاستیکی بطور کامل می بندند تا هیچگونه هوایی در بین پوست و چوب ایجاد نشود.

لازم به ذکر است در زمان گیرایی پیوندک باید به این نکته توجه نمود که در پشت پوست پیوندک، یک چشم جوانه وجود دارد که باید سالم بر روی پوست باقی مانده باشد تا با شاخه اتصال پیدا کند.

بعد از اینکه عملیات پیوند انجام شد، برای اینکه شیره ی درخت غلیظ شود و اتصال آوندی

برقرار شود حداقل به مدت یک هفته از آبیاری درخت خودداری شود.

بعد از اینکه بین پیوندک و شاخه نهال، اتصال آوندی برقرار شد جوانه متورم و پس از آن شروع به رشد می کند چون که شاخه های نهال قطع شده اند طبیعتاً جوانه هایی که به صورت خفته بوده تحریک شده و شروع به رشد می کنند و در اطراف پیوندک چندین شاخه رشد خواهد کرد که لازم است این شاخه ها را برای محافظت از پیوندک بر روی درخت حفظ کرد و پس از اینکه

بهترین زمان پیوند در باغات پسته (جودرو) زمان پوست دهی درختان پسته می باشد که در هر منطقه متفاوت است اما در استان ایلام معمولاً از ۲۵ اردیبهشت ماه شروع می شود.

پیوند کاملاً محکم شد آنها را حذف نمود. تمام شاخه های زیر پیوند را می بایست حذف نمود و فقط به شاخه ی پیوندشده اجازه ی رشد داد. پس از گیرایی پیوند، آبیاری به صورت منظم و بسته به شرایط آب و هوایی و خاک منطقه باید صورت گیرد اما به لحاظ حساسیت طوقه پسته به رطوبت، لازم است که در آبیاری دقت لازم بعمل آید.

تهیه و تنظیم

بابک افراز (کارشناس باغبانی)

سرمازدگی و روشهای مقابله با آن

شیارها نباید کاملاً در فضای زیر درخت یا در فضای بین درختان قرار داشته باشند.

شیارهای محل جریان آب باید در حاشیه ردیفهای درختان باشد.

آبیاری باید زمانی آغاز شود که قبل از این که دمای هوا به پایین تر از حد بحرانی برسد، جریان آب به انتهای زمین رسیده باشد.

یکی از جدیدترین روشهای مبارزه با این عارضه که جدیداً به بازار معرفی شده است استفاده از ضد یخ طبیعی می باشد

خسارت به هلو در مرحله گل و تشکیل میوه (استان ایلام، بهار ۹۳)

ضد یخ طبیعی کراپ اید، کمک می کند تا از گیاهان در مقابل سرما و یخ زدگی محافظت شود. به دلیل جذب سریع این ماده توسط برگها، ساقه و ریشه درمدت کمی، گیاهان شروع به فعالیت شدید متابولیکی کرده و محتویات آمینو اسیدها، پروتئین ها، قند، روغن، ویتامین و مواد معدنی بویژه پروتئینهای ضد یخ در پیکره گیاه افزایش می یابد. کراپ اید مقاوم به یخ زدگی است و نقطه انجماد را در گیاهان پائین تر می آورد. این ویژگیها به کراپ اید کمک می کند تا گیاهان را در مقابل تأثیرات نا مطلوب محافظت کند. همچنین گیاه را به ساختن پروتئین ضد یخ و آمینو اسید ضد یخ تحریک می کند. بنابراین گیاه در مقابل سرمای ناگهانی و یخ زدگی به مدت (۲۰-۱۵) روز مقاومتر می شود. این ویژگیها در تمام درختان مشابه نیست. بعضی از گیاهان می توانند برخی از پروتئینهای ضد یخ را بسازند و برخی می توانند همه پروتئینها را بسازند که این امر بستگی به ویژگیهای ژنتیکی گیاه دارد. برخی از گیاهان هم نمی توانند هیچ نوع پروتئین و یا اسید آمینهای بسازند.

تهیه شده توسط

سیامک بیگی

مدیریت حفظ نباتات استان ایلام

کار کند، ممکن است یخ بزند و شدیداً آسیب ببیند.

آبیاری سطحی

یکی از رایجترین روشهای حفاظت در برابر یخبندان است.

این روش بهترین کارایی را برای درختان کم رشد و مو در زمان یخبندان تشعشعی دارد.

هر چه آب گرمتر باشد، پس از سرد شدن، گرمای بیشتری را آزاد می کند.

بیشترین حفاظت در شب اول پس از جاری کردن آب تأمین می شود و به مرور زمان که خاک از آب اشباع می شود، کارایی این روش کاهش مییابد.

آبیاری یک باغ مرکبات با آب ۲۳ درجه سانتیگراد، دمای هوای باغ را ۱ درجه سانتی گراد افزایش میدهد.

غرقاب کردن

از مزایای این روش هزینه نسبتاً پایین می باشد

اگر آبیاری غرقابی قبل از وقوع یخبندان انجام شود حفاظتی معادل ۴ درجه سانتی گراد را دارد.

آبیاری شیار

شیارها باید مستقیماً در زیر قسمتهای تحت حفاظت گیاه قرار داشته باشند.

شیارها باید عریض باشند.

تشکیل یخ بر روی سطح آب باعث ممانعت از انتقال گرما از آب به هوا و کاهش حفاظت می شود.

آب سرد خارج شده از شیارها نباید مجدداً وارد مسیر جریان شود.

پوک و عقیم بودن دانه ها در خوسه های گندم، خسارت سنگین به تاکستان، از بین رفتن جوانه زایشی سیب، از بین رفتن جوانه راسی و شاتون های کردو(شهرستان مهاباد و شهرستان ارومیه، آذربایجان غربی، بهار ۹۳)

آبیاری قطره ای

استفاده از این سیستم نتایج متنوعی را به دنبال داشته است.

اگر آب روی زمین به صورت مخلوط آب و یخ با دمای صفر درجه وجود داشته باشد، نشانه عملکرد مؤثر سیستم است.

اگر تمام آب، یخ بزند و ظاهر یخ شیری رنگ و مات باشد، به این معنی است که سیستم مورد استفاده در آن شرایط از کارایی مؤثری برخوردار نیست.

این سیستم اگر در یخبندانهای بسیار شدید

ادامه از صفحه اول

تأثیر مواد شیمیایی در به تأخیر انداختن گلدهی

یکی از روشهای کنترل سرمای بهاره در باغات به تأخیر انداختن گلدهی و فرار از خطر سرمای بهاره می باشد استفاده از اتفون، جیبرلین، روغن ولک و روغنهای طبیعی در زمان مناسب می تواند زمان گلدهی را به تأخیر بیندازد.

آب پاش ها

آب باید به طور پیوسته و به مقدار کم در سطح گیاه ریخته شود.

قسمت های مختلف گیاه باید با آب پوشیده شوند.

آپاشی تا زمانی که درجه حرارت بیشتر از درجه حرارت بحرانی نشده است ادامه میابد.

آپاشیهای زیر درختی برای حفاظت درختان خزان دار در مناطقی که دمای حداقل، خیلی پایین نباشد، استفاده می شود.

معایب آبیاری بارانی:

هزینه بالای نصب

مقدار بسیار زیاد آب مورد نیاز

در گیاهانی که ساختار شاخهای آنها ضعیف است(مانند درخت بادام) نمیتوان از این روش استفاده نمود.

ضد یخ طبیعی کراپ اید، کمک می کند تا از گیاهان در مقابل سرما و یخ زدگی محافظت شود. به دلیل جذب سریع این ماده توسط برگها، ساقه و ریشه درمدت کمی، گیاهان شروع به فعالیت شدید متابولیکی کرده و محتویات آمینو اسیدها، پروتئین ها، قند، روغن، ویتامین و مواد معدنی بویژه پروتئینهای ضد یخ در پیکره گیاه افزایش مییابد. کراپ اید مقاوم به یخ زدگی است و نقطه انجماد را در گیاهان پائینتر میآورد. این ویژگیها به کراپ اید کمک می کند تا گیاهان را در مقابل تأثیرات نا مطلوب محافظت کند.

عملیات داشت نخود

نخود:

یکی از بیماریهای مهم در مزارع نخود است که می تواند در سالهای مختلف از نظر بارندگی و رطوبت خسارت ایجاد نماید. آلودگی از طریق کاشت بذر آلوده، بقایای نخود آلوده سال قبل و یا انتقال توسط باد از نقاط و مزارع دیگر به مزرعه سرایت می کند. یکی از موثرترین و اقتصادی ترین راههای کنترل و پیشگیری از خسارت بیماری برق زدگی استفاده از ارقام مقاوم و یا متحمل به بیماری است.

۲-۲- بیماری بوته زردی نخود (فوزاریوم):

از علایم این بیماری زرد شدن برگهای پایینی و زیرین آنها - ضعف بوته و کاهش رشد آن - کاهش تعداد بوته ها و کپسولها می باشد. برای کنترل این بیماری می توان اقداماتی نظیر ضد عفونی بذور، تناوب و آیش انجام داد، در صورت شدت و زیاد شدن بیماری، بایستی دو سال از کشت نخود در مزرعه آلوده خودداری نمود.

۲-۳- کرم پيله خوار نخود:

یکی از آفات مهم در مزارع نخود است که می تواند تا ۷۸ درصد محصول را از بین ببرد. معمولی ترین روش مبارزه با کرم پيله خوار، استفاده از سموم توصیه شده توسط کارشناسان زمانیکه در ۵۰ درصد مزرعه گلدهی و تشکیل پيله انجام شده است.

البته در کنار مبارزه شیمیایی استفاده از روشهای بیولوژیک نیز آغاز شده است. در مبارزه بیولوژیک زمانی که لاروهای آفت در مرحله جوانی و ابتدای خسارت به برگ نخود هستند از ماده بی تی (BT) به صورت محلول پاشی استفاده می شود، این ماده حاوی باکتریایی است که سطوح گیاه را پوشانده و در صورت تغذیه آفت پيله خوار، لاروها کم کم از بین می روند. برای مرحله ای که لاروها بالغ شده اند، از زنبور براکون استفاده می شود، در مرحله ای که زنبورها در مزرعه رها شده اند، با تخم ریزی روی لاروها آنها را از بین می برند. مبارزه بیولوژیک با آفات در حفظ محیط زیست و جلوگیری از نابودی حشرات مفید بسیار موثر است. برای کسب اطلاعات بیشتر حتما با کارشناسان حفظ نباتات مشورت نمایید.

علی اشرف عبداللهی
کارشناس زراعت

سطوح بزرگ بعلت افزایش هزینه دستمزد کارگر و کاهش سرعت کنترل علفهای هرز، هزینه تولید را بشدت افزایش می دهد لذا باید روشهای جایگزین دیگر را انتخاب نمود. وجین در تکمیل روشهای دیگر کنترل، می تواند موثرتر واقع شود.

۲-۱- مبارزه مکانیکی:

این روش در مزارعی که عملیات کاشت آنها مکانیزه بوده و فواصل ردیفها ۵۰ سانتی متر می باشد با استفاده از دستگاه کولتیواتور انجام می شود (برای کشیدن کولتیواتور بایستی از تراکتور چرخ باریک استفاده نمود).

۳-۱- مبارزه شیمیایی:

به طور کلی حبوبات به علفکش ها حساسیت دارند، بنابراین باید در انتخاب نوع علفکش، میزان مصرف در هکتار، طیف علف کشی، روش مصرف، مرحله ای از رشد علف هرز و محصول که علف کش قابلیت مصرف دارد، دقت نمود. به سه روش عمده علفکش ها مورد استفاده قرار می گیرند:

الف- قبل از کاشت

ب- بعد از کاشت و قبل از سبز شدن

ج- پس از سبز شدن

۱- کنترل علفهای هرز:

علفهای هرز به عنوان گیاهانی که به طور ناخواسته و خودرو با قابلیت سازگاری به شرایط مختلف خاکی و آب و هوایی معرفی می شوند. این گیاهان دارای تنوع زیادی بوده و به روش های مختلف کنترل، مقاومت نشان می دهند. بکار بردن یک روش مانند شخم باعث تثبیت جمعیت و تنوع آن ها می شود، کاربرد زیاد علف کش ها نیز باعث بروز مقاومت در آنها شده و اثر علف کش ها را تقلیل می دهد لذا استفاده از یک روش برای مبارزه با علف های هرز، جمعیت و خسارت آنها را در حد زیر آستانه اقتصادی حفظ نخواهد کرد بنابراین استفاده از روش های تلفیقی در کنترل علف های هرز موثرتر می باشد. خصوصیات جوانه زنی، سرعت رشد، اندازه برگ و ارتفاع گیاه زراعی، نوع علف هرز و شرایط اقلیمی تعیین کننده میزان رقابت گیاه زراعی با علف های هرز می باشند.

دوره بحرانی رقابت با علف هرز دوره ای است که گیاه زراعی می تواند در طول مدت آن دوره، خسارت علف هرز را تحمل نماید. این دوره برای هر محصول متفاوت می باشد و باید آن را مشخص نمود تا قبل از اتمام آن دوره نسبت به انجام عملیات کنترل اقدام کرد. نخود مانند سایر گیاهان خانواده حبوبات در اوایل رشد در رقابت با علفهای هرز حساس و ضعیف می باشد و بیشترین خسارت را نیز در ۳۰ تا ۴۰ روز اول رشد متحمل می شود. علفهای هرز با جذب آب، نور، عناصر غذایی و اشغال فضای حیاتی رشد، عملکرد نخود را کاهش داده واز طرفی باعث کاهش ارزش و کیفیت آن می شوند.

کنترل به موقع علفهای هرز در زراعت نخود پاییزه و بهاره از اهمیت ویژه ای برخوردار است و در صورتی که بتوان به روشهای اصولی و مناسب قبل از شروع رقابت و خسارت علفهای هرز آنها را از بین برد می توان انتظار عملکرد بالا و رضایت بخشی را داشت.

کسانی که گیاهان زراعی را کشت می کنند سعی در فراهم آوردن شرایط محیطی مناسب برای رشد آنها و محدود کردن گسترش علفهای هرز را دارند اما به روش های ناخواسته باعث انتشار، افزایش و یا تثبیت جمعیت علفهای هرز می شوند، مثلا فضای خالی مزرعه، استفاده زیاد از کود، کود حیوانی تازه و موارد مشابه موجب ایجاد شرایط مساعد رشد علف هرز و استفاده از فضاهای ایجاد شده بر علیه گیاه زراعی می شود.

۱-۱- وجین:

این روش در صورت کوچک بودن قطعات، تراکم کم علفهای هرز و ارزان بودن نیروی کارگری، مورد استفاده قرار می گیرد. وجین در

در مبارزه بیولوژیک زمانی که لاروهای آفت در مرحله جوانی و ابتدای خسارت به برگ نخود هستند از ماده بی تی (BT) به صورت محلول پاشی استفاده می شود، این ماده حاوی باکتریایی است که سطوح گیاه را پوشانده و در صورت تغذیه آفت پيله خوار، لاروها کم کم از بین می روند. برای مرحله ای که لاروها بالغ شده اند، از زنبور براکون استفاده می شود، در مرحله ای که زنبورها در مزرعه رها شده اند، با تخم ریزی روی لاروها آنها را از بین می برند.

راهکارهای مدیریتی کاهش ناهنجاری متابولیکی آسیت در جوجه های گوشتی

مقدمه:

در حال حاضر پیشرفت های ژنتیکی و بهبود تغذیه باعث افزایش سرعت رشد و بازدهی خوراک در جوجه های گوشتی شده است. در سال ۱۹۵۰ جوجه های گوشتی در مدت ۱۴ هفته به وزن مطلوب جهت عرضه به بازار مصرف می رسیدند. اما امروزه زمان مورد نیاز برای رسیدن جوجه های گوشتی به وزن زنده ۲ کیلوگرم به ۳۷ روز رسیده است. برنامه های اصلاحی تجاری برای افزایش سرعت رشد بطور مداوم در حال انتخاب بر روی جوجه های گوشتی است که این موضوع علی رغم اینکه باعث کوتاه تر شدن دوره پرورش و بهبود ضریب تبدیل غذایی شده است، زمینه بروز بیماری های متابولیکی را فراهم نموده است. در میان بیماری های متابولیکی طیور، آسیت یکی از مهمترین این بیماری هاست، به طوریکه در بسیاری از کشورها به عنوان یک نگرانی عمده برای صنعت طیور گوشتی تبدیل شده است.

تلفات ناشی از آسیت:

آسیت که همراه با تجمع مایع در محوطه شکمی است در جوجه های سریع رشد و مخصوصاً در فصل زمستان تلفات قابل توجهی را بوجود می آورد. میزان تلفات این بیماری در گله های جوجه گوشتی، ۵ تا ۸ درصد گزارش شده است که این مقدار در گله های سنگین تر به ۲۰ تا ۳۰ درصد افزایش میابد. (امروزه در حدود ۵۰ درصد از تلفات غیر عفونی گله های طیور گوشتی مربوط به آسیت است.) خسارت اقتصادی ناشی از آسیت در ایران

فعالیت قلب آنها می گردد که در نهایت منجر به ایجاد نارسایی قلبی و بروز عارضه آسیت خواهد شد. آسیت یک عارضه پیچیده ای است که عامل اصلی ایجاد کننده آن کمبود اکسیژن است. هر عاملی که باعث عدم تعادل بین اکسیژن مورد نیاز پرند با اکسیژن تأمین شده در بدن شود

آسیت شامل آب آوردگی آبشامه قلب، تجمع مایع آسیتی در محوطه شکمی، بزرگ شدن و انبساط قلب مخصوصاً بطن راست است.

کاهش تلفات ناشی از آسیت:

آسیت یک بیماری متابولیکی است که تحت تأثیر ژنتیک و محیط قرار می گیرد و درمان خاصی برای آن وجود ندارد. اما با استفاده از فاکتورهای مدیریتی می توان تلفات ناشی از این بیماری متابولیکی را کاهش داد. در میان فاکتورهای مدیریتی موثر در بروز آسیت می توان به تغذیه، شرایط محیط سالن پرورش، میزان دما (سرما یا گرمای متوسط)، گرد و غبار، کیفیت هوا، سطوح دی اکسید کربن و سطح اکسیژن اشاره نمود.

در میان این فاکتورها تهویه حائز اهمیت است، زیرا کاهش تهویه در سالن های پرورش

جوجه گوشتی از یک طرف سبب کاهش اکسیژن داخل سالن و از طرف دیگر سبب افزایش تراکم گازهای دی اکسید کربن، مونو اکسید کربن و دیگر گازهای مضر از جمله آمونیاک می شود.

مشکل تهویه نامناسب، بیشتر به علت حفظ گرما و کاهش هزینه سوخت در فصول سرد سال اتفاق می افتد. بنابراین عدم تهویه صحیح علاوه بر این که میزان اکسیژن در دسترس پرند را کاهش می دهد با افزایش گازهای مضر و تحریک بافت های تنفسی باعث کاهش کارایی سیستم تنفسی و بروز بیشتر آسیت می گردد.

تهیه و تنظیم: صیفعلی ورمقانی
استادیار پژوهشی مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی ایلام

آسیت یک بیماری متابولیکی است که تحت تأثیر ژنتیک و محیط قرار می گیرد و درمان خاصی برای آن وجود ندارد. اما با استفاده از فاکتورهای مدیریتی می توان تلفات ناشی از این بیماری متابولیکی را کاهش داد. در میان فاکتورهای مدیریتی موثر در بروز آسیت می توان به تغذیه، شرایط محیط سالن پرورش، میزان دما (سرما یا گرمای متوسط)، گرد و غبار، کیفیت هوا، سطوح دی اکسید کربن و سطح اکسیژن اشاره نمود.

نیز همانند سایر نقاط جهان قابل ملاحظه است. زیان سالیانه ناشی از آسیت به صنعت پرورش جوجه های گوشتی در کشور بیش از ۱۴۰ میلیارد ریال برآورد شده است. تلفات ناشی از آسیت در مرغداری های صنعتی جوجه گوشتی استان ایلام نیز رقم قابل توجهی است اما در حال حاضر آمار و ارقام قابل استنادی در دسترس نمی باشد.

علت بروز آسیت:

جوجه های گوشتی سریع رشد به دلیل بالا بودن سوخت و ساز بدن، به اکسیژن بیشتری نیاز دارند و این افزایش نیاز به اکسیژن، باعث افزایش

میزان بروز آسیت را تشدید می کند

علائم و نشانه ها:

آسیت با جمع شدن مایعات در محوطه شکمی مشخص می شود. پرندگان مبتلا به آسیت اغلب در حال له له زدن هستند، حتی اگر ظاهراً تنش حرارتی وجود نداشته باشد. ممکن است که مخاط پرندگان به دلیل کمبود اکسیژن خصوصاً در اطراف تاج و ریش، آبی به نظر رسد. همراه با این علائم هنگامی که پرندگان تحریک شوند، مرگ می تواند اتفاق افتد. علائم عمومی

پیام ترویجی:

با تهویه مناسب و اصولی علاوه بر این که وزن و ضریب تبدیل خوراک جوجه های گوشتی بهتر می شود. بیماری های تنفسی و میزان تلفات ناشی از آسیت نیز کاهش می یابد.

انتخاب و معرفی تولید کنندگان برتر

ازجمله موارد دیگر انتخاب ایشان ظرفیت بالای مرغداری نامبرده در منطقه، استفاده از سیستم های نوین مرغداری، علاقمندی به امر تولید ، مدیریت زمان در واحد تولیدی، ضریب تبدیل بسیار خوب(۱/۸۸)، میزان تلفات بسیار پایین در طول دوره پرورش(۵ درصد)، شاخص تولید (۲۵۷)، استفاده از دانش به روز از طریق مشاوره با کارشناسان ، استفاده بهینه از مصرف سوخت(استفاده از وسایل گرمایشی – سرمایشی کم مصرف و نوین) و استفاده از سیستم اتوماسیون می باشد .

انتخاب و معرفی تولید کنندگان برتر استان در سال ۹۲

درسال ۹۲ کمیته ی انتخاب و معرفی تولید کنندگان برتر استان از بین بیش از ۱۵۰ نفر نمونه ی معرفی شده شهرستانها ۳۴ نفر را به عنوان افراد برتر با رعایت کلیه ی موازین فنی انتخاب و برای مراسم تقدیر به مدیریت ترویج انجام داد. مشخصات تولید کنندگان برتر سال ۱۳۹۲ .

با اعتباری بالغ بر ۱۴,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال (تسهیلات بانکی ۱۲,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال و آورده ۱,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال) اقدام به ساخت یک واحد پرورش مرغ گوشتی کاملاً اتوماتیک و با استفاده از فن آوری های نوین به ظرفیت ۵۰ هزار قطعه نمود ، اشتغال زایی طرح ۱۲ نفر بصورت مستقیم و غیر مستقیم می باشد .

با توجه به اینکه مرغداری مذکور تماماً اتوماتیک بوده و همچنین سیستم ساخت آن نوین می باشد در اولین دوره پرورش آن بیش از ۹۰ تن گوشت سفید تولید و به بازار عرضه نموده است.

و تجلیل از تولید کنندگان برتر ونیز فراهم کردن استفاده از تجربیات آنها را به عهده دارد.

آشنایی با فعالیتهای آقای علی حمیدی مدیر نمونه کشوری واحد دامی(مرغدار گوشتی) در سال ۱۳۹۲

آقای علی حمیدی مدیر نمونه کشوری واحد دامی(مرغدار گوشتی) در سال ۱۳۹۲ متولد سال ۱۳۶۵ ساکن شهرستان دهلران بخش موسیان ، بوده و دارای مدرک دیپلم است .

نام برده در سال ۱۳۹۲ با استفاده از تسهیلات بانکی طرح توسعه بخش کشاورزی

مدیریت هماهنگی ترویج در طی سالیان گذشته همواره به دنبال ارائه برنامه های نوینی برای آموزش کشاورزان و بهره برداران بخش کشاورزی بوده ، که از مهمترین آنها می توان به انتخاب و معرفی کشاورزان برتر به جامعه و استفاده از تجربیاتشان به عنوان الگوهای موفق نام برد.

الگو سازی یکی از شیوه های موثر ترویجی است که از طریق ایجاد رقابت سالم بین بهره برداران و تبادل تجربیات آنها، زمینه را برای ارتقاء دانش، نگرش و مهارت تولید کنندگان را فراهم می کند.

اهداف انتخاب و معرفی تولید کنندگان برتر.

- ۱- ارج نهادن به تلاش تولید کنندگان برتر.
- ۲- ارتقاء جایگاه بخش کشاورزی.
- ۳- ایجاد انگیزه و رقابت سالم بین بهره برداران.

۴- معرفی الگوهای مناسب.

۵- تبادل تجربه و بستر سازی برای بیان مسائل و مشکلات کشاورزان.

مدیریت هماهنگی ترویج در این راستا وظیفه زمینه سازی و برنامه ریزی برای انتخاب، معرفی

ردیف	نام نام خانوادگی	نام پدر	تاریخ تولد	تحصیلات	شهرستان	رشته انتخابی	عملکرد
۱	مهدی علیشانی	امین	۱۳۶۰	لیسانس عمران	آبدانان	نظام صنفی	عضوگیری ۵۴۰۰ نفر
۲	سید ولی ساعدی	یحیی	۱۳۵۳	-	آبدانان	زیتون	۱۷۰۰کیلو در هکتار
۳	زینب رشیدی نژاد	جعفر	۱۳۶۳	لیسانس	آبدانان	شرکت خدمات مشاوره ای	
۴	محمدرضا خاکی	حسن بگ	۱۳۳۵	فوق دیپلم اقتصاد	ایلام	زنبوردار	۱۰ تن در سال
۵	مسلم اسدی	نقی	۱۳۶۱	لیسانس	ایوان	محصول انگور	۵۰ تن در هکتار
۶	احمد شفیعی	صفر	۱۳۴۷	سیکل	ایوان	تولیدکننده محصول سالم	رعایت اصول صحیح تولید با رویکرد استفاده از مواد بیولوژیک در مبارزه با آفات و بیماریها
۷	منصور بیگی	عظیم	۱۳۴۸	پنجم ابتدایی	ایوان	آبیاری تحت فشار	اجرای ۸هکتار سیستم آبیاری بارانی ومدیریت صحیح در توزیع و به کارگیری آب
۸	علی سرتنگی	آزاد	۱۳۳۹	خواندن ونوشتن	ایوان	مددکار نمونه سایت های الگویی جامع تولید	
۹	حیات الله عباس نژاد	علی	۱۳۲۹	پنجم ابتدایی	بدره-کلم	انار	۱۷تن درهکتار
۱۰	محمدکریم فاضلی	دوشنبه	۱۳۵۴	لیسانس دامپروری	بدره- آبه	جمع آوری شیر	۳۰۰ تن در سال
۱۱	موسی حاتمی	حیدر	۱۳۳۳	نهضت	بدره- کلم	گاوداری صنعتی	دارای ۱۴۰ راس
۱۲	هادی شکری	حمزه	۱۳۲۶	ششم قدیم	بدره	آلو زرد- هلو	۵ تن در هکتار
۱۳	بهمن علی پناه	فتحعلی	۱۳۵۴	لیسانس	چرداول	شرکت تعاونی نمونه عشایری	ارائه ی امور خدماتی مناسب به عشایر همانندتوزیع آردو آب ،بیمه عشایر، بیمه دام عشایرو...
۱۴	احمد حیدری زادی	اکبر	۱۳۴۷	لیسانس ادبیات عرب	چرداول- شباب	گیاهان دارویی	تولید ۹۰ هزار بوته در هکتار
۱۵	علی رضا پوردهقان	علی داد	۱۳۳۴	خواندن و نوشتن	چرداول- هلمس	مرتع دار	دارای ۲۱۳ هکتار مرتع
۱۶	سلمان کریمی	حسین	۱۳۳۶	پنجم ابتدایی	چرداول	محصول سالم	۱۸۰ تن سبزی در سال
۱۷	محمد باباشاهی	غلامشاه	۱۳۳۷	خواندن و نوشتن	دره شهر	مرکیات	۱۰/۵ تن در هکتار
۱۸	محمود رضا عشرتی	آقا میرزا	۱۳۳۶	دیپلم	دره شهر	ماهی گرم آبی	۸ تن
۱۹	داریوش میر	میر امان الله	۱۳۳۵	لیسانس	دره شهر	محصول باقلا	۱۵ تن در هکتار
۲۰	علی حمیدی	فالح	۱۳۶۵	دیپلم	دهلران	مرغداری واحد گوشتی	مرغداری تماماً اتوماتیک ،در اولین دوره پرورش آن بیش از ۹۰ تن گوشت سفید تولید و به بازار عرضه نموده است.
۲۱	راضی سرخه	عبدالصاحب	۱۳۳۸	دیپلم	دهلران	سیب زمینی	۳۰ تن در هکتار
۲۲	عبدالنبی ابراهیمی	قاسم	۱۳۳۴	دیپلم	دهلران	کلزا	۴ تن در هکتار
۲۳	یوسف خدیش	حسن	۱۳۴۸	دیپلم	دهلران	ذرت دانه ای	۱۱/۵ تن در هکتار
۲۴	فرج الله خانمحمدی	علی داد	۱۳۳۰	خواندن ونوشتن	سیروان	دامدار نمونه عشایر	دارای ۳۰۰ راس گوسفند با تولید یک تن پشم و۴تن گوشت درسال و۶۰۰کیلو شیر در سال
۲۵	جلال قسمتی	صید ولی	۱۳۴۴	دیپلم	سیروان- کارزان	گاوداری صنعتی	رعایت مسائل بهداشتی و فنی، تغذیه مناسب، شیر دوشی بهداشتی، جایگاه مناسب دام و رعایت سایر اصول فنی
۲۶	علی اشرف صید مرادی	صفر	۱۳۵۱	لیسانس مدیریت	سیروان	ماهی سردآبی	۱۵ تن تولید ماهی
۲۷	مهدی رحیمیان	کاظم	۱۳۶۵	دیپلم	ملکشاهی	بادام دیم	تولید یک تن در هکتار
۲۸	صفورا مهرسرشت	عزیز	۱۳۶۳	ارشد ترویج	مهران	تسهیلگر زن	
۲۹	مظفر محمد علی نیا	شاه حسین	۱۳۴۵	دیپلم	مهران	شرکت تعاونی روستایی	۲۱۷۵ نفر عضو و تاسیس ۴ جایگاه فروش نفت
۳۰	فردوس پورناصری	عبدالرضا	۱۳۲۶	خواندن ونوشتن	مهران	زن نمونه عشایر	دارای ۱۰۰ راس دام
۳۱	عسگر ابراهیمی	خدایار	۱۳۴۵	لیسانس الهیات	مهران	گوسفندار	۳/۵ تن گوشت در سال
۳۲	علی محمد عنبری نژاد	رستم	۱۳۳۱	خواندن و نوشتن	مهران- صالح آباد	گندم دیم	۴۷۰۰ تن در هکتار
۳۳	احمد امیدی	جعفر	۱۳۵۹	دانشجوی دکتری	مهران	گندم آبی	۸۲۰۰ تن در هکتار
۳۴	حشمت الله کهنی	بیژن	۱۳۲۴	خواندن ونوشتن	مهران	خرما	۱۰ تن در هکتار

راههای پیشگیری و کنترل سقط جنین در گله های گوسفند و بز

دام آبستن به مراتب دور دست خودداری گردد. راهپیمایی طولانی در شرایط فقر مراتع ممکن است سبب سقط جنین گردد.

۷- تغذیه تقویتی دام ماده از یک ماه قبل از جفت گیری و دام نر از دو هفته قبل از جفت گیری موجب افزایش قدرت باروری دام می گردد.

۸- از دسترسی گربه ها به غذای دام ها جلوگیری نمائید.

۹- عدم تغذیه میش های آبستن از قسمت فوقانی علوفه انبار شده که ممکن است به مدفوع گربه آلوده باشند.

۱۰- میش های آبستن نباید در کنار و یا مخلوط با دامهای سنگین نظیر گاو، گاومیش و ... چرا نمایند.

۱۱- میش سقط کرده را جداسازی نمائید.

با عنایت به اینکه عوامل عفونی و غیر عفونی متعددی در بروز سقط جنین گوسفند و بز نقش دارند، تشخیص عامل اصلی سقط جنین با مشکل مواجه می باشد. پیشگیری و کنترل این عارضه در گوسفند و بز علاوه بر ضرورت توجه به عوامل عفونی، نیازمند تامین انرژی و پروتئین مورد نیاز دام، جبران مواد معدنی و ویتامین های ضروری مورد نیاز دام در دوران آبستنی، بویژه در دو ماه آخر آبستنی می باشد که با توجه به بررسی بعمل آمده کمبود مواد مورد نیاز دامهای آبستن از علل اصلی سقط جنین دام در سطح استان است. سایر عوامل از جمله استرس، گرما، کمبود آب، فاصله زیاد مرتع تا محل دامداری، استفاده از داروهای انگلی در ماه اول و ماه آخر آبستنی، فقر مرتع و عوامل فیزیکی متفرقه نیز می تواند سبب سقط جنین دام گردند، که لازم است هر یک از

- ۲۰- جفت و جنین های مرده به روش مناسب معدوم گردند.
- ۲۱- واکسیناسیون بروسلوز بره و بزغاله در سن ۸ تا ۳ ماهگی انجام گیرد.
- ۲۲- با استفاده از حمام ضد کنه یا روش پورآن، و سمپاشی جایگاه دام، جمعیت کنه دامداری ها را کنترل نمائید.
- ۲۳- گزارش موارد سقط جنین به اداره

- ۲۲- از یک ماه قبل از جفت گیری دام ها نباید واکسن بروسلوز دریافت دارند.
- ۲۳- به دام های آبستن واکسن بروسلوز تزریق نمائید.
- دامپزشکی شهرستان، جهت بررسی و در صورت لزوم انجام آزمایشات لازم.
- اداره کل دامپزشکی استان ایلام (آموزش ترویج)

استرس. گرما. کمبود آب. فاصله زیاد مرتع تا محل دامداری. استفاده از داروهای انگلی در ماه اول و ماه آخر آبستنی. فقر مرتع و عوامل فیزیکی متفرقه نیز می تواند سبب سقط جنین دام گردند. که لازم است هر یک از این موارد نیز توسط دامدار مدیریت شوند.

۱۲- جفت و جنین سقط شده و بستر محل سقط را دفن نمائید.

۱۳- از دسترسی سگ ها به جفت و بره های تلف شده جلوگیری نمائید.

۱۴- تجمع فشرده میش ها یا پرش های ناگهانی آنها، ممکن است سبب سقط گردد.

۱۵- تزریق اکسی تتراسیکلین طولانی الاثر و تکرار تزریق هر ده روز، ممکن است ضروری باشند.

۱۶- بستر و مواد دفعی میش سقط کرده را معدوم نمائید.

۱۷- هنگام بره زایی، بهداشت رعایت گردد.

۱۸- مواد آلوده و مشکوک را از بین ببرید.

۱۹- محل زایشگاه قابل شستشو و قابل ضدعفونی باشد.

این موارد نیز توسط دامدار مدیریت شوند.

توصیه های دامپزشکی به منظور پیشگیری و کنترل سقط جنین در گله های گوسفند و بز

۱- با توجه به افزایش رشد جنین در دو ماه آخر آبستنی، استفاده از تغذیه کمکی کاه و جو به همراه پودر مواد معدنی و مولتی ویتامین در اواخر دوره آبستنی توصیه می شود.

۲- استفاده از نمک یددار یه جای نمک معمولی .

۳- قرار دادن آجر معدنی در محل دامداری جهت مصرف دامها.

۴- تزریق ویتامین

۵- عدم استفاده از داروهای انگلی در دو ماه اول و دو هفته آخر آبستنی.

۶- حداقل در دو هفته آخر آبستنی از بردن

کرم گلوگاه انار

روش به زراعی

در عملیات به زراعی اقدامات ذیل انجام می شود:

- * رعایت فواصل مناسب کاشت
- * شخم درختان در پائیز
- * تعیین فواصل مناسب آبیاری با توجه به بافت خاک
- * سن درخت و شرایط آب و هوایی
- * تغذیه مناسب درختان
- * استفاده از ارقام مقاوم مانند انار اصفهانی
- * کنترل علفهای هرز و هرس علمی درختان.

– روش های فیزیکی و مکانیکی

در عملیات فیزیکی و مکانیکی اقدامات ذیل انجام می شود:

- جمع آوری منظم میوه های انار آلوده
- استفاده از فرمون های جنسی برای جلب حشرات ماده

– مبارزه بیولوژیک

مبارزه بیولوژیکی با کرم گلوگاه انار بوسیله رها سازی زنبورهای تریکوگراما در محل بروز آفت. در این نوع مبارزه، حتماً با کارشناسان مراکز خدمات جهاد کشاورزی مشورت گردد

تهیه کننده: سیامک بیگی

مدیریت حفظ نباتات استان ایلام

دانه انار و نیز قسمت داخلی پوسته روئی انار تغذیه می کنند. پس از مدتی روی پوسته انار لکه هایی ظاهر می شود که یکی از علائم شناسایی میوه های آلوده می باشد. میوه های آفت دیده، شکاف برداشته و در نتیجه آن داخل انار سیاه رنگ می گردد. میزان خسارت به نوع و رشد میوه بستگی دارد.

درختان انار در دو موقع گل می دهند. در اوایل فروردین ماه و اواخر بهار (خرداد ماه)، میوه هایی که از گل های دیرتر به وجود می آیند اکثراً در خرداد ماه محل خوبی برای تخم گذاری پروانه های نسل زمستانی می باشند و از این رو در سال های طغیانی، اکثر آنها تا اواخر خرداد ماه آلوده شده و از بین خواهند رفت.

مبارزه:

از آنجا که کرم گلوگاه انار تخم های خود را داخل تاج میوه می گذارد، مبارزه شیمیایی با آن تقریباً غیرممکن بوده و از طرف دیگر سمپاشی

در آنجا تشکیل پيله ای داده و تبدیل به شفیره می گردند.

لاروها به طول ۱۸ میلی متر و پهنای ۴ میلی متر هستند. رنگ آنها بستگی به نوع تغذیه دارد، لاروهایی که در انارهای دانه قرمز زندگی می کنند رنگ بدنشان مایل به قرمز و آنهایی که در انارهای دانه سفید زندگی می کنند، رنگ بدنشان سفید می باشد.

رنگ اصلی لاروها در سنین بالا مایل به قهوه ای می باشد.

تخمگذاری روی میله پرچم انار

حشره ماده دورن تاج انار و در داخل پرچم ها تخم ریزی می کند.

خسارت:

خسارت کرم انار به صورتی است که ابتدا تخم های پروانه در تاج های میوه انار به لارو تبدیل شده و لاروها در ابتدا سوراخ هایی در گلو میوه ایجاد می کنند و پس از مدتی بر اثر تغذیه، دالان های لاروی را ایجاد می نمایند. با بزرگتر شدن لاروها حجم دالان ها بزرگتر شده و لاروها به داخل میوه نفوذ می کنند و از قسمت گوشت

کرم گلوگاه انار (کرم دانه خوار یا کرم انار) از دیرباز در ایران وجود داشته است. میزبان این حشره در ایران انار و خرنوب (نوعی پسته) می باشد. گونه هایی که دارای پوست نسبتاً نازک و مزه آنها ترش و شیرین و همچنین زودرس هستند از انواع دیگر انارها بیشتر مورد حمله این آفت قرار می گیرند.

مشخصات ظاهری:

حشره کامل پروانه ای است که عرض آن با بال های باز ۲۴ میلی متر و طول بدن آن ۱۰ میلی متر می باشد. بال های جلویی دارای رنگ خاکستری تیره بوده و در قاعده آن نوار موج داری به رنگ خاکستری روشن با حاشیه هایی نمایان است. بال های عقبی سفید کدر، توام با رگه های تیره و دارای حاشیه ای است که ریشک های بلندی در آن وجود دارد. بدن پروانه پوشیده از فلس های خاکستری براق است. تخم پروانه، تخم مرغی و به رنگ سفید متمایل به زرد می باشد.

پروانه کرم انار در شرایط آب و هوای مساعد، سالانه چهار نسل دارد و زمستان را به صورت لارو در انارهای آلوده که در زیر درخت ها ریخته یا در انبارها ذخیره شده اند می گذارند. در اواخر اردیبهشت ماه لاروها تبدیل به شفیره و در اوایل خرداد ماه، مصادف با زمانی که میوه درختان انار به بزرگی یک لیمو ترش هستند پروانه ها از پوسته شفیرگی خارج شده و در طبیعت ظاهر می شوند و بعد از دو تا چهار روز حشرات ماده درون تاج انار، داخل پرچم ها تخم ریزی می کنند. تخم ریزی به صورت دسته جات چهار تا هشت عددی و همچنین انفرادی نیز مشاهده شده است.

جدا شدن تخم ها هشت تا ده روز به طول می انجامد به طوری که در اواسط خردادماه، لاروهای سن یک و دو در گلو میوه وجود دارند. معمولاً دوره ی لاروی در شرایط طبیعی از ۱۸ تا ۲۰ روز تجاوز نمی کند. لاروهای سن آخر قبل از شفیره شدن از راه دالان هایی که قبلاً در میوه درست کرده اند وارد تاج انار می شوند و

گندیدگی میوه انار در اثر خسارت کرم گلوگاه که از طریق تاج داخل میوه شده است